

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. BIRŽELIO 25 D. NUTARIMO NR. 977 „DĖL
TARNYBINIŲ NUOBAUDŲ SKYRIMO VALSTYBĖS TARNAUTOJAMS TAISYKLIŲ“
PAKEITIMO“ PROJEKTO**

(toliau – Projektas)

(TAP-18-2063; TAIS NR. 18-13450(2))

2018-12-06 Nr. NV-3298

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Valstybės tarnybos įstatymo (toliau – Įstatymas) 32 straipsnis nustato, kad valstybės tarnautojai už tarnybinius nusižengimus traukiami tarnybinę atsakomybę ir už tarnybinius nusižengimus skiriamos Įstatymo nustatytos tarnybinės nuobaudos (toliau – nuobaudos). Nuobaudos skiriamos atsižvelgiant į kaltę, tarnybinio nusižengimo padarymo priežastis ir kitas Įstatyme nustatytas priežastis. Analogiškas nuostatas nustato ir Diplomatinės tarnybos įstatymo 70, 71 straipsniai, tačiau nei vienas jų nenustato galimybės neskirti nuobaudos už *mažareikšmius tarnybinius nusižengimus*. Atsižvelgdami į tai, manome, kad Projektu siūlomo patvirtinti Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 17.4 papunktis, kuriame nustatyta, kad „neskirti ar nenustatyti tarnybinės nuobaudos (šiam papunktyje nurodytas sprendimas priimamas, jeigu motyvuotoje išvadoje nurodyta, kad teisės aktų reikalavimų pažeidimas yra formalus, mažareikšmis ar nesukėlęs padarinių)“ neatitinka minėtų įstatymų nuostatų, nes sukuria naują bendro pobūdžio taisyklę, konkuruojančią su įstatymų normomis ir praplėsdamas įstatymuose nustatytą teisinį reguliavimą. Siekiant neviršyti Vyriausybei suteiktų įgaliojimų, ji įgyvendindama įstatymų nuostatas gali nustatyti tik nuobaudų skyrimo tvarką, procedūras. Be to, Aprašo 17.4 papunktyje vartojamos neatskleistos vertinamojo pobūdžio sąvokos, tokios kaip „teisės aktų reikalavimų pažeidimas yra formalus, mažareikšmis ar nesukėlęs padarinių“. Siekiant įgyvendinti teisėkūros aiškumo principą turėtų būti atskleistos šios vertinamojo pobūdžio sąvokos. Atsižvelgdami į tai, siūlome nurodytu aspektu pirmiausia keisti minėtus įstatymus, kurie sukurtų Aprašo 17.4 papunkčio nuostatai teisinį pagrindą. Taip pat atsižvelgiant į

tai, kad įgyvendinamasis teisės aktas negali aiškinti įstatymo nuostatų, siūlome atsisakyti Aprašo 18 punkto trečiosios pastraipos nuostatų, kurioje nustatyta, kas yra laikoma tarnybinio nusižengimo paaiškėjimo diena. Esant būtinybei tai apibrėžti, siūlome tikslinti minėtų įstatymų nuostatas.

2. Manome, kad pradėti tarnybinį tyrimą ir tam naudoti valstybės resursus yra neproporcinga, kai tik pradėjus tirti arba iš gauto pranešimo apie galimą pažeidimą nustatoma, kad yra pasibaigęs Įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje arba Diplomatinės tarnybos įstatymo 72 straipsnio 1 dalyje nustatytas nuobaudos skyrimo terminas (Aprašo 17.3 papunktis). Be to, siūlomas įtvirtinti vadovo sprendimas iš esmės nesukeltų ir jokių teisinių pasekmių asmeniui, įtariamam padarius tarnybinį nusižengimą (pagal Įstatymo 36 straipsnio 1 dalies ir Diplomatinės tarnybos įstatymo 74 straipsnio 1 dalį valstybės tarnautojas ar diplomatas laikomas *nebaustas* nuobauda, kai po *nuobaudos paskyrimo* datos praėjo vieni metai). Taigi, abejotinas ir tokio sprendimo priėmimo tikslingumas. Kartu pažymėtina, kad principas, kai teisea nepradedama arba pradėta nutraukiama dėl atsakomybės taikymo senaties, įtvirtintas ir kitose teisės šakose (administracinėje, baudžiamojoje, civilinėje). Taigi, manome, kad ir valstybės tarnyboje turėtų išlikti tokio principo taikymo galimybė.

3. Aprašo 8 punkte siūloma pranešimo apie tarnybinį nusižengimą valstybės tarnautojui, įtariamam padarius tarnybinį nusižengimą, surašymo terminą padidinti nuo 5 iki 10 darbo dienų (dar ankstesnėje redakcijoje buvo 3 darbo dienos). Tačiau nepateikiama motyvų, kodėl siūloma terminą padidinti net dvigubai. Pažymėtina, kad valstybės tarnautojo pateikta informacija apie galimą jo tarnybinį nusižengimą gali turėti įtakos tarnybinio tyrimo atlikimo organizavimui, taigi ji turėtų būti gauta kuo greičiau, o ne įpusėjus tarnybiniam tyrimui.

4. Aprašo 9 punkte nurodyta, kad valstybės tarnautojas *gali pateikti* rašytinį paaiškinimą dėl tarnybinio nusižengimo, tačiau pagal Aprašo priede išdėstytą Pranešimo apie tarnybinį nusižengimą formos pavyzdį privalu pateikti šį paaiškinimą (nurodyta „prašome *pateikti* paaiškinimą dėl nurodyto tarnybinio nusižengimo“). Siūlome šias nuostatas suderinti.

5. Aprašo 10 punkte nurodyta, kad valstybės tarnautojas gali turėti atstovą, tačiau neaišku, ar tai gali būti bet koks asmuo ir kaip šis atstovavimas įforminamas (ar atstovas turi turėti atstovavimą patvirtinantį dokumentą).

6. Aprašo 13 punkte nustatyta, kad pradedamas naujas tarnybinio nusižengimo tyrimas, laikantis Apraše nustatytų reikalavimų, tačiau siekiant įgyvendinti teisėkūros aiškumo principą, siūlome įvertinti poreikį šias nuostatas detalizuoti (pvz., nustatyti kas turi atlikti šį tyrimą (tie patys subjektai, ar turi būti paskirti kiti), kokia specifinė tvarka ir pan.).

7. Teikime Vyriausybei nepagrįstas Aprašo 20 punkte siūlomas teisinis reguliavimas, t. y. kodėl suteikiamos tokios garantijos ir, kodėl jos suteikiamos tik nurodytos profesinės sąjungos organų nariams (įgyvendinamos Profesinių sąjungų įstatymo nuostatos). Siūlome įvertinti atvejus,

jeigu institucijoje būtų sudaryta darbo taryba. Siūlome teisinį reguliavimą pagrįsti ir esant poreikiui tikslinti atsižvelgiant ir į Darbo kodekse nustatytą teisinį reguliavimą dėl įstaigose sudaromų darbo tarybų ar profesinių sąjungų (įvertinant ir Aprašo priedą).

8. Taip pat Aprašą siūlome tikslinti šiais teisės technikos aspektais:

1) Projektu keičiamo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimo Nr. 977 „Dėl tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklių“ preambulėje nurodytas Įstatymas ir Diplomatinės tarnybos įstatymas. Taigi, siekiama įgyvendinti abiejų šių įstatymų nuostatas ir, nors šiuose įstatymuose yra analogiškos nuostatos, tačiau tik Projekto preambulėje ir Aprašo 15 punkte duota nuoroda į abu įstatymus, kas parodo, kad Aprašas taikomas ne tik valstybės tarnautojams, bet ir diplomatams, tačiau kitur nurodyti tik valstybės tarnautojai ir (ar) duota nuoroda tik Įstatymą (pvz., Aprašo 2, 3 ir kiti punktai). Taigi, pagal Aprašo 1 ir kitų punktų nuostatas, Aprašas nustato tarnybinių nusižengimų tyrimo atlikimo ir nuobaudų skyrimo *valstybės tarnautojams* tvarką, tačiau diplomatai, kurie pagal Diplomatinės tarnybos įstatymo nuostatas yra diplomatinį rangą turintys *statutiniai valstybės tarnautojai*, dirbantys pagal diplomato tarnybos sutartį ar terminuotą diplomato tarnybos sutartį, nenurodomi. Siūlome Apraše aiškiai nustatyti, kam jis taikomas, kokios sąvokos vartojamos ir pan. (esant poreikiui įsivesti trumpinius);

2) tikslinti arba atsisakyti Aprašo 4 punkte įsivesto trumpinio „valstybės tarnautojas“, kuriuo siekiama apibūdinti „valstybės tarnautoją, galimai padariusį tarnybinį nusižengimą“, nes šis trumpinys yra netinkamas (pvz., pagal Aprašo 4 punktą galima pavesti tirti tarnybinį nusižengimą kitam įstaigos valstybės tarnautojui, kuris galimai padarė tarnybinį nusižengimą);

3) atsižvelgdami į Įstatyme vartojamas sąvokas, siūlome Aprašo 7 punkte vartoti artimųjų giminaičių sąvoką, kuri atskleista Įstatymo 49 straipsnio 3 dalies 5 punkte ir nurodyti valstybės tarnautojo sutuoktinio, sugyventinio ir partnerio tėvus (įtėvius);

4) siekiant aiškumo, siūlome tikslinti Aprašo 8 punkto paskutiniojoje pastraipoje ir Aprašo 21 punkto antrojoje vartojamą formuluotę „*nurodytą* paskutinę gyvenamąją vietą arba jų *nurodytu* elektroniniu paštu“, nes neaišku, kur šie duomenys nurodyti;

5) siekiant vienodumo, siūlome suvienodinti skaičių rašymą, nes vienur rašoma žodžiais (pvz., Aprašo 8 punktas, „du“), kitur – skaičiais (pvz., Aprašo 5 punktas, „3“).

Teisės grupės patarėja

Aida Gritienė

